

BARÁTSÁG

Magyarország népei
kölcsonös megismerkedését szolgáló
havi folyóirat

Megjelenik hatszor egy évben

Kiadó:

Filantróp Társaság

Budapest XI.,

Tas vezér utca 17. IV. 4.

A szerkesztőség vezetője:

Ember Mária

A kiadásért felel:

Mayer Éva

A szerkesztőség postacíme:

1519 Budapest, Pf. 452.

Telefonszáma:

165-5064 és 203-2858

Fax: 203-2858

Fogadóórak munkanapokon

délután 3 és 5 között

XI., Ulászló u. 18. fszt. 1.

Telefon: 371-0242

ISSN 1218-0149

Egyes szám ára: 100 Ft

Előfizetési díjak:

félévre 300 Ft

egy évre 600 Ft

Előfizethető a Barátság
csikk számláján:

11711034-20813402

OTP Budapest XI.,

Szent Gellért tér 3.

Terjeszti a szerkesztőség,

a HÍRKER Rt.,

a Nemzeti HÍRKER Rt.

és a FOLIE.

Nyomdai munkálatok:

Comp-Press Kft.

Felelős vezető:

Ibós Ferenc

ügyvezető igazgató

Címlapunkhoz

Mácsai útvesztője

Helységnevtáblák erdejébe, útjelző táblák útvesztőjébe vezet Mácsai Istvánnak az a képe, amelyet a tizes út ürömi elágazásának irányjelző és reklámtáblái ihlettek. Sajátos belső ellentmondása a műnek, hogy az út ugyanakkor üres, mintha egy árva autó se tévedne arra, még véletlenül se.

A festménynek több változata van; a művész elénk vetíti nyári lombok alatt is, tavaszi olvadás tócsái fölött is a közúti jelzőtábláknak ezt a modern tüneményét, amely a szabadság és a tanácstalanság újkori dilemmáját sugallja: merre menjünk, ha bármerre mehetünk, mit válasszunk?

Am van a képnek egy olyan változata is, amelyen emberi alakok tűnnek fel az egyébként steril tájban. Valószínűleg alakok. Alig akarunk hinni a szemünknek – hogyan kerül egy reneszánsz álommezbe bújtatott fiatal férfi a kép előterébe, s lehetséges volna, hogy a háttérben meztelenül szoptatja kisedét egy nő?... Miközben képtelenségnek látszanak a képen, közben valahonnan mégis ismerősek: egy másik festményről kerültek át ide.

Giorgione alakjai ők, a XVI. század első éveiből. A velencei Accademián őrzik – számtalan reprodukcióról ismert – „Vihar” című festményét, a művészetek történetének egyik legrejtélyesebb képét az időtlenül várakozó, mozdulatlan fiatalemberrel, a szoptató anya aktjával, a tájjal, amelyen villám hasít át. Meglepően kis kép, ha egyszer szemben állunk vele, hatása azonban – az egymással semmiféle kapcsolatban nem lévő figurák titokzatossága, akik a háttérben készülődő természeti drámáról sem látszanak tudomást venni – minden időkben maradandó volt nézőire.

Mácsai István festményén átértelmeződnek. Még akár úgy is felfoghatnánk jelenlétüket az ürömi elágazásnál, mint a „Menekülés Egyiptomba” léma régi-új megfogalmazását. Háttérben a kisedét szoptató anya, előtérben a rájuk vigyázó férfi – meglehet, autóstopra vár.

Gunyorosan, kétkedően nem egy hasonló groteszk szituáció jelent már meg Mácsai István művein. Megfestett egyszer egy jellegzetes pesti gangot, amelyre betévedt egy oroszlán. Velázquez „Udvarhölgyek” című festményéről átemelte az ott körülbabusgatott kis infánsnő alakját magyar falusi környezetbe, mintha léckerítés kapuján lépne ki. Elképzelt egy alföldi mezővárost olyan gótikus székesegyházzal, mint a párizsi Notre-Dame. A németalföldi Vermeer reneszánsz figuráit kivitte az óbudai lakótelepre, az idősb Brueghel téli vadászait behozta a pesti Szt. István körútra, a Vígyszínház elé... Az idézésnek ez a művészete, a műben megnyilatkozó tiszteletadás az elődöknek Mácsai István festészetének egyik jellemző vonulata.

Ott álldogál hát, ki tudja, mióta, az a rózsaszín mezbe öltözött, lobogó haj férfi a jelzőtáblák rengetegében. Lesz majd autó, amelyik megáll?

Ki veszi fel őket?

S ki viszi át... Giorgionét a harmadik évezredbe?

Ember Mária

Címlapunkon Mácsai István „Az ürömi elágazás” című festményének részlete látható (1991).

A MEGOLDÁS

E LAPSZÁMUNK

a Magyar Köztársaság
Külügyminisztériuma
támogatásával jött létre.